

Bilag 3 - Eksempler på eksisterende faciliteter til Aktivt Udeliv i Vordingborg Kommune

Vandreruter og –stier

Her følger en gennemgang af stier og ruter til bevægelse i VK. Listen er ikke nødvendigvis udtømmende.

”**Stier** er færdselsarealer, der er forbeholdt gående, cyklende, ridende eller andre lette trafikanter. Stier kan være befæstet med forskellige belægningsmaterialer som for eksempel asfalt, stenmel, grus, sand, flis, bark eller slagter. Spor er smalle stier, der tegner sig i landskabet som følge af det slid, som brugen efterlader. Hvis et spor fortrinsvis er etableret for vandrere, kaldes det også en trampesti.

En rute er et begreb, der anvendes for en strækning mellem to eller flere punkter. Den består ofte af mange stier. Strækningen skal være fysisk afmærket i terrænet for at falde ind under begrebet rute. Hvis strækningen kun er angivet på kort eller i en folder, er det mere korrekt at anvende begrebet ”**turforslag**” Kilde: Friluftsrådets stihåndbog 2011.

Vandrestier i eget tracé i det åbne land er en sjældenhed, og der er da også kun ganske få i Vordingborg Kommune. Eksempler kan være poststier som på Bogø, kirkestier, som i Kalvehave, Skibinge, Damsholte og Magleby, og de er under pres af store landbrugsmaskiner, der ødelægger stiens underlag. Der er stisystemet på Jordbassinene i Stege, Valdemarkstien i Kirkeskoven i Vordingborg. Desuden er stisystemerne i skovene og i mindre skovparceller som Hundredemeterskoven i Ørslev vigtige til at gå en tur uden at blive forstyrret af anden trafik. På enkelte diger eksempelvis ved Ålebæk Strand og Næser er der stier i eget tracé. Disse byder på storslåede udsigter og naturoplevelser langs vandet og motion for benene.

Vandreruter er skiltede ruter, de er delt op i tre kategorier, internationale, regionale og lokale. De internationale og regionale er knyttet op på turisme, men benyttes i delstrækninger af lokale Vordingborgensere. De lokale ruter er ofte etableret af lokale til daglig motion og for at fremme kendskabet til/præsentere et lokalområde. I Vordingborg Kommune har lokalrådene indtil nu spillet en meget aktiv rolle i forbindelse med at få fokus på deres områder ved at etablere sådanne lokale rutesystemer som eksempelvis Kløverstierne ved Ørslev, Spor i landskabet på Bogø og ved Rosnæs ved Bakkebølle by. Ligeledes har flere lokalråd haft fokus på at vise **beskrevne turforslag** i deres lokalområder, eksempelvis på Jungshoved, i Kalvehave og i Mern. Vordingborg Kommune har udarbejdet 12 turforslag i form af ”12 korte gåture” rundt i hele kommunen samt korte natur-og sansestier ved alle kommunens plejecentre og aktivitetscentre. Desuden har kommunen udviklet digitale beskrivelser af turforslag rundt i hele kommunen på hjemmesiden under Vordingborg.dk/turemedafstand. Og yderligere turforslag findes på Vordingborg/oplevel/aktiv-i-det-fri. Bl.a. ”oplevelsesture i naturen for dig på 60+” som er udarbejdet og guides af frivillige ældre guider med stor succes. Hjerteforeningen har afmærket bynære rundture som hjertestier på eksisterende stisystemer ved Stege - Udby skove, Vintersbølle skov ved Nyråd og Trellemarken-Oringepynten ved Vordingborg.

Patientforeningerne, eksempelvis Hjerteforeningen, har etableret flere bynære Hjertestier i Stege, Vintersbølle og Oringe. Foreningen sørger for, at disse også blive benyttet på foreningens gåture. Naturstierne på Svinø er under konceptet Spor i landskabet. Her er 6 skilte ruter på Svinø med adgang på markveje og langs skel. Naturstierne er etableret på lokalt initiativ af landmænd og andre lokale på Svinø og bundet sammen med Fjord til fjord-stien. Foreningen Fjord til fjord-stien har etableret og vedligeholder en **vandre- og riderute** fra Præstø Fjord til Avnø Fjord. Der må rides på hele strækningen.

Desuden har kommunen udviklet digitale beskrivelser af turforslag rundt i hele kommunen på hjemmesiden under Vordingborg.dk/turemedafstand. Og yderligere turforslag findes på Vordingborg/oplevel/aktiv-i-det-fri. Bl.a. "oplevelsesture i naturen for dig på 60+" som er udarbejdet og guides af frivillige ældre guider med stor succes. Hjerteforeningen har afmærket bynære rundture som hjertestier på eksisterende stisystemer ved Stege - Udby skove, Vintersbølle skov ved Nyråd og Trellemarken-Oringepynten ved Vordingborg Ruter som de ovennævnte har betydning i lokalområderne, både for motion og bevægelse, og for stolthed og sammenhængskraft for lokalområdet. Da der sjældent er knyttet driftsmidler til de lokale rutesystemer er det uvist, hvad der kommer til at ske med dem.

Sjællandsleden er en regional vandrerute, der er en del af den internationale vandrerute Nortrail, der starter i Holland, går over Storbritannien og ender i Nordnorge. Vordingborg Kommunes del af Sjællandsleden kaldes Sydsjællandsleden, og den følger i grove træk kysten. Ruten benyttes ofte til daglig motion og hundeluftning på delstrækninger i lokalområderne. Der arbejdes løbende på at forbedre ruten, men da alle lodsejeraftaler er indgået som frivillige aftaler, ejendommene skifter ejere, og nogle ejere springer fra de indgåede aftaler, kan det give udfordringer.

Økonomi: kr. 107.000 årligt til drift af Sydsjællandsleden (og Møn Rundt).

Vandreruten Camønoen er en lokal rute og et nyt fænomen. Rutens forløb startede med at følge vandreruten Møn Rundt, der hænger sammen med Sydsjællandsleden. Museum Sydøstdanmark og Vordingborg Kommune indgik et partnerskab om etableringen af vandreruten, der har sit startsted på Møns Museum. Ruten har sit eget DNA og benyttes både til turisme, erhvervsudvikling og til daglig motion og faciliteterne er i vid udstrækning til glæde og gavn for de lokale borgere udenfor turistsæsonen.

Økonomi: 2x400.000 kr. til forbedringer på Camønoen, afsat til løbende drift: 0 kr.

Vandrefestival

Region Sjælland, Sundhed og Turisme, igangsatte en vandrefestival i samarbejde med regionens 17 kommuner, der nu kører på 12. år, og Vordingborg Kommune er tovholder. Der er stor tilslutning til festivalen, hvor ture afholdes af frivillige, foreninger, naturvejledere og selvorganiserede, der har lyst til at tage andre med på tur. Hvert år er der et nyt tema. Årets tema 2020 bliver "Fællesskaber - Tag en ven med ud at gå". Hovedformålet er at få folk ud og gå og blive inspireret til at gå ud i de mange naturområder og byture, der findes i regionen. Turene formidles på hjemmesiden vandrefestival.dk og annonceres på facebook og i dagspressen.

Cykelruter og -stier i Vordingborg Kommune

Sammenhængen mellem afstanden til ruter og stier og borgernes fysiske aktivitet gælder ikke kun i forbindelse med gang og vandring men også i forbindelse med cykling. Jo kortere afstanden til ruter og stier er, desto mere fysisk aktive borgere.

Der er ganske få egentlige cykelstier i Vordingborg Kommune. Der hvor de er følger de hovedlandevejene og er primært anlagt som led i at sikre en sikker skolevej.

Vordingborg Kommune har et udbygget cykelrutenetværk af såvel etaper med lange strækninger og rundture som Panoramaruterne, især på Møn. Flere internationale cykelruter krydser gennem kommunen, så som Berlin-København ruten og EuroVelo.

Det er hovedsageligt indenfor Turisme, at der arbejdes med cykelruter. Et enkelt tidligere lokalråd, Ørslev, har fået etableret cykelruter mens andre lokalråd som Jungshoved og Kalvehave har arbejdet og arbejder med turforslag i samarbejde med Vordingborg Kommune.

Vedligeholdelsen af cykelrutenetværket er afhængig af projektmidler, da der ikke er afsat driftsmidler til det.

Rideruter og -stier

I de fleste af godsernes skove kan rekvireres et ridekort mod betaling. Kortet giver adgang til at færdes i skovene på hest. De enkelte godser administrerer, hvor der må rides i deres skove og hvornår.

Foreningen Fjord til fjord-stien har som nævnt etableret og vedligeholder en vandre- og riderute fra Præstø Fjord til Avnø Fjord. Der må rides på hele strækningen.

Naturstierne på Svinø har enkelte ruter, der må benyttes til ridning, bl.a. gul rute på Avnø.

Med hund

19% lufter dagligt hund kilde: Friluftsrådet Undersøgelse af danskernes friluftsliv.

Hundeluftning foregår ofte i nærrecreative omgivelser eller i skoven og på stranden. Der er ganske få hundeskove i Vordingborg Kommune, i Stege, Borre, Præstø, Vordingborg, Avnø og i St. Damme/Fanefjord Sansehave. Hundeskovene benyttes både til almindelig hundeluftning, selvorganiserede hundemøder og hundetræning. Ofte har de selvorganiserede grupper en facebookprofil, hvor de aftaler møder og træning.

MTB

Der er etablerede MTB spor i Kulsbjerg, i Klinteskoven på Møn og i Faksingeskoven ved Bosei Højskole. Hvor Derudover anvendes eksisterende skov- og markveje til motionscykling på MTB. Vordingborg Motions Cykelklub har til eksempel indtegnet 62 forskellige turforslag som er tilgængelige til GPS via hjemmesiden alltrails.com. Disse ruter er alle naturskønne ruter som anvender eksisterende vej- og stinet.

Orienteringsløb

Orienteringsklubben O63 har tegnet kort og etableret faste orienteringsposter i Vintersbølleskoven, Orange, Trellemarken og i Klinteskoven.